

Fra Grgo Martić.

(Sestavil J. D.)

„Martić je prvi naš epik u XIX. vijeku.

„Slovinac“ 1. 1878.

Sv. Frančišek Asiški, véliki ustanovnik frančiškanskega reda, ni poznal druge želje, kakor da bi vse stvari Boga spoznale in ljubile. „Moj Bog in moje vse!“ je bil njegov navadni vzклик. A prav iz takega srca so privrele one krasne pesmi Frančiškove, ki so vzbudile národno italijansko slovstvo in gladile pot Dantejevemu geniju. Duh sv. Frančiška Asiškega je vzbudil pa tudi v sosedni Bosni narodno slovstvo. Kar je imel do naših časov bosanski narod književnosti, skoro vso so ustvarili bosanski franjevci. Največ pa je storil fra Grgo Martić, prvak v slovstvu bratskega naroda.

V začetku tekočega leta, dné 14. prosinca, je ta divni pesnik „Osvetnikov“ preprosto praznoval svojo zlato mašo v mestecu Kreševu blizu Sarajeva, kjer imajo bosanski franjevci že stoletja sém svoj samostan. Tisoč in tisoč src je oni dan starčku Radovanu že lelo od Boga življenja in zdravja še mnogo let, življenja, hrvaškemu narodu toli dragocenega.

Hrvaški časopisi so se one dni spominjali slavljenca s pesmimi, spisi in ocenami. A njegova slava ni šele od letos. Martić deluje za svoj narod z živo besedo in pismom že nad 44 let; vendar je njegovo ime zaslovelo izven mej bosanske domovine po širni Avstriji in še dalje nekako od leta 1878., odkar je namreč

„DOM in SVET“ 1895, št. 7.

avstrijska vlada zasedla Bosno in Hercegovino. SedANJI vladika labodski, prevzv. g. dr. Mihael Napotnik, piše v svojem delu: „Kratek pregled bosanskega slovstva. V Mariboru 1884“, kjer se nahaja izvrstno popisano življenje in delovanje Martičevo (str. 57—73), tako-le: „Po srečno dognani okupaciji Bosne in Hercegovine so naj-

imenitnejši možje iz teh pokrajin dohajali v avstrijsko prestolno metropolo — na Dunaj, da se poklonijo novemu vladarju in zahvalijo za blagodušno rešitvo iz dolgoletnega robstva. Eden teh poslancev je zanimal tudi višje kroge in mesto Beč — oblečen v revno haljo frančiškanskega reda, lepe ravne postave, bistrh sokolskih očij, čednih, resnomilih obraznih potez, z gostimi brkami pod nosom in finim fesom na glavi — a široke prsi so mu ozaljšane s krasnimi križci in redovi — ta nenavadni mož je oče Grgo Martić ali fra Grgo, kakor ga zove in pozna ves bosanski in ves her-

Fra Grgo Martić.

cegovski narod.“ — Fra Grgo Martić ima za svojo bosansko domovino velikanske zasluge, in te v dvojnem oziru. Prvič zato, ker je marljivo zbiral podatke o brezmejnih mukah in nadlogah svojega naroda ter jih v obliki divnih pesmij naznanjal širnemu svetu, zlasti Avstriji, proseč jo, naj se usmili trpinov ter jim pride